

[Per Møller.]

ske traktat. Men det bedste, historien vil kunne sige om Nordek, vil være: den trådte aldrig for alvor i kraft. Dette vil ske, hvis forhandlingerne med fællesmarkedet får et positivt og nogenlunde hurtigt forløb. Det har været opmuntrende at høre, hvordan handelsministeren på regeringens vegne har bekræftet, at optagelsen i fællesmarkedet stadig er det primære mål for vor markedspolitik. Den nordiske union skal og kan ikke være noget alternativ til deltagelse i europæisk samarbejde.

Jeg kan i denne sammenhæng finde megen fortrøstning i et tilbageblik over det væld af positive udtalelser, som ledende repræsentanter for vort store oppositionsparti har fremsat om det europæiske samarbejde. Netop på den aktuelle baggrund må det være naturligt at minde om, hvad hr. Per Hækkerup sagde under markedsdebatten den 11. maj 1967. Folketingstidende, 2. samling 1966-67 sp. 4073ff:

Jeg citerer:

„fører Storbritanniens forhandlinger til dannelsen af et større europæisk fællesskab, så er det simpelt hen umuligt, at et land som Danmark kan stå udenfor . . . . . hvis vi stiller os uden for en bred europæisk udvikling, placerer vi dermed vort land i en ravnekrog af Europa . . . . . Vi har vore traditioner, vore internationale traditioner; vi ville svigte dem som socialister, hvis vi stillede os negativt over for det mest tungtvæjende, praktiske udslag af en international indstilling, vor generation er stillet over for . . . . . Men vi må erkende, at Norden er for lille til at løse de problemer, vi står over for . . . . . men slå sig til tåls med et nordisk samarbejde anser jeg for at være reaktionær politik, som et udtryk for, at man ikke tør leve op til det, som vor tid stiller os som det, man kalder en udfordring.“

Det var kloge ord, der her lød. Det var en realistisk bedømmelse af de markedspolitiske perspektiver,

Fra samme debat, sp. 4071, kan det i øvrigt være nærliggende at citere følgende udtalelser af daværende stats- og udenrigsminister J. O. Krag:

„Man kan nævne nordisk samarbejde som et alternativ. Ja men det nordiske

samarbejde er ikke et alternativ til det europæiske samarbejde; det er en del af det europæiske samarbejde og en overordentlig væsentlig del af det europæiske samarbejde, men det kan ikke erstatte det.“

På baggrund af de mange nordiske bekendelser, der netop nu toner frem i debatten, må det være rigtigt at understrege, at den nordiske union aldrig kan være en erstatning for medlemskab af fællesmarkedet. Så vil vi, som hr. Per Hækkerup udtrykte det, omdanne vort land til en ravnekrog af Europa. Det er nødvendigt, at vor interesse for den nordiske reserveløsning ikke forleder os til at svække vore bestræbelser for at komme ind i det store europæiske samarbejde. Det er nødvendigt, at vi indtager en holdning og fører en politik, der ikke i fællesmarkedet kan skabe tvivl om vore reelle hensigter. Det er nødvendigt, at vi demonstrerer vor absolutte og positive interesse i at finde en plads i det store dynamiske fællesskab, der tegner fremtiden for det Europa, som vor skæbne er knyttet til.

Anders Andersen: Det, der kalder mig op, er de bemærkninger, hr. Ivar Nørgaard kom med om erhvervslivet i almindelighed og måske landbruget i særdeleshed. Man kan jo nok forundre sig over, at hr. Ivar Nørgaard bruger en sådan hoverende tone, når han omtaler erhvervenes syn på disse nordiske forhandlinger.

Jeg vil gerne indledningsvis understrege, at der har jo under alle de overvejelser, der har været gjort inden for erhvervslivet, ikke været lagt skjul på, at man var absolut positiv over for ethvert nordisk samarbejde. De bekymringer, der har ligget, og som der har været givet udtryk for, har mere koncentreret sig om de vilkår, der kunne opnås inden for et sådant udvidet nordisk samarbejde.

Jeg hilser naturligvis enhver forbedring, der måtte være i den endelige aftale, med stor tilfredshed, men jeg føler også trang til at knytte et par kommentarer til den overdrevne forestilling, der danner sig med hensyn til, hvilke økonomiske resultater der ligger i det udkast, som vi jo altså ikke kender endnu, og som vi derfor ikke har mulighed for at kunne bedømme den fulde